

Vedlegg 2 Høring KU Barentshavet SJØPATTEDYR

Arter og utbredelse

Sjøpattedyr er viktige toppredatorer i Barentshavet. Rundt 7 selarter og 17 hvalarter observeres jevnlig i havområdet, og de beiter på både bunnlevende og pelagiske byttedyr (von Quillfeldt 2010).

Kystselene havert og steinkobbe finnes langs hele kysten (Fig. 1), også nær de berørte områdene. Oteren er utbredt langs kysten av Finnmark. Oteren har status som truet og er rødlistet internasjonalt, nasjonalt er arten plassert i kategorien sårbar. Også nisa kan opptre kystnært, men benytter samtidig mer pelagiske habitat i det sørlige Barentshavet (Fig. 2). Det gjør også spekkhoggeren (Fig. 2). Begge arter beiter primært på pelagisk fisk.

Grønlandsselen kaster i Kvitsjøen, og har en kystnær beitemigrasjon inn i norsk sone om våren (Fig. 3), før den returnerer til Kvitsjømunningen for pelsskifte. I denne perioden beiter den gjerne på gytemoden lodde på vei til sine gytefelt (Nilssen et al. 1995). Deretter gjennomfører grønlandsselen en omfattende beitemigrasjon vår, sommer og høst (Fig. 3) til sentrale og nordlige deler av Barentshavet (Fig. 3), før den igjen returnerer til det sørøstlige Barentshavet. I denne perioden beiter den på både større dyreplankton (krill og amfipoder) og pelagisk fisk (lodde og polartorsk). Kvitnosen er en tallrik delfin som opptrer både i det sørlige Barentshav og langs polarfronten (Fig. 4A). Kvitnosen beiter på pelagisk fisk, som lodde og kolmule, samt andre torskefisk.

Blant bardehvalene er fin, knøl og vågehval de mest tallrike i Barentshavet. Noen av disse bardehvalene overvintrer i Barentshavet, mens andre immigrerer fra sydligere strøk om våren. Om våren beiter de i langs eggakanten opp mot Svalbard og i det sørlige Barentshavet på gytemoden lodde, sild og krill (Fig. 5, Lindstrøm et al. 19XX). Etter hvert som isen trekker seg tilbake om sommeren migrerer bardehvalene nordover, til banker i polarfronten og banker nord for polarfronten (Fig. 4B-D). Særlig vågehval og finnhval kan i denne perioden benytte de nordlige bankene i det berørte området. I disse områdene beiter de hovedsakelig på dyreplankton og pelagisk fisk. Vågehvalfangst foregår vår og sommer, og i Barentshavet fangstes den primært langs kysten av Finnmark (Fig. 5) og langs eggakanten.

I det nordlige Barentshav, langs iskanten og inne i isen, finner vi hvithval, storkobbe, ringsel og isbjørn. Disse artene kan opptre i det berørte området i den grad isen strekker seg inn i dette. De høyarktiske artene grønlandshval og narhval vil derimot ikke opptre så langt sør.

Sårbarhet i forhold til petroleumsaktivitet i det berørte området.

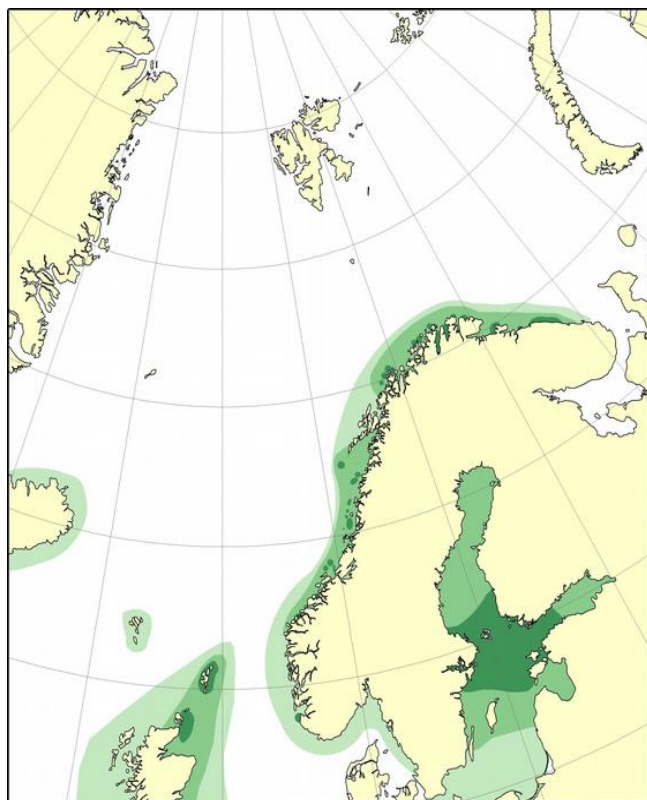
Fordi sjøpattedyrene er mobile og migrerer over store områder, er disse artene ikke blant de mest sårbare ift petroleumsaktivitet. Det bør likevel utredes i hvilken grad petroleumsaktivitet i dette området kan påvirke

- *viktige beitehabitat*. Det berørte området strekker seg fra kyst i sør til banker i nær tilknytning til polarfront i nord, og kan dermed påvirke beitehabitat benyttet av både kystnære (e.g., kystsel, nise) og pelagiske arter (e.g., bardehval, kvitnos, grønlandsel). Pga områdets bredde i nord bør det være et særlig fokus på de nordlige bankene som beiteområde.
- *viktige byttedyr*. Det berørte området vil dekke et stort areal som bla overlapper med loddas gytevandring. Påvirkninger på loddas kan igjen få konsekvenser for sjøpattedyrene. I tillegg kan petroleumsaktivitet påvirke byttedyrtettheter i viktige beitehabitat, som de nordlige bankene.
- *viktige kasteområder*. Steinkobbe og havert har kolonier langs kysten nær det berørte området, hvor kasting foregår.
- *vågehvalfangsten*. Det bør vurderes i hvilken grad aktivitet i de berørte områdene kan skremme bort vågehval fra områder som tradisjonelt blir fangstet.

Fordi det er stor sesongvariasjon i hvor sjøpattedyrartene beiter, og hva de beiter på, må det utredes hvor sårbare artene er for aktivitet i de berørte områdene i forskjellige årstider. I tillegg bør effekter av petroleumsaktivitet i dette området sees i en større sammenheng i forhold til en total belastning innenfor større regioner i det sørlige og sentrale Barentshavet.

Datatilfang ved Havforskningsinstituttet

Havforskningsinstituttet gjennomfører tellinger av kystsel vha båt og fly, i kastesesongen (steinkobbe) og ved hårfelling (havert). Disse dataene bør benyttes til vurdere antall sel som oppholder seg i relevante områder i disse tidsperiodene. Hvaltellingsdata gir informasjon om fordeling av hval i pelagiske habitat i juni-juli, mens hvalobservasjoner fra økosystemtoktene gir informasjon om hvalenes fordeling samt fordeling av byttedyr i august-september. Data fra både hvaltelletokt og økosystemtokt gir informasjon om viktige beitehabitat på sommeren. Fordeling og habitatbruk av sjøpattedyr i andre årstider ble samlet inn på 90-tallet. Data fra forskningsfangst på vågehval gir informasjon om fordeling, habitatbruk og viktige byttedyr i mai-juni, mens satelittmerkedata (se Fig. 1) fra grønlandssel gir informasjon om selens årlige vandringer. I hvilken grad disse dataene vil representere dagens forhold vil være noe usikkert.

Havert

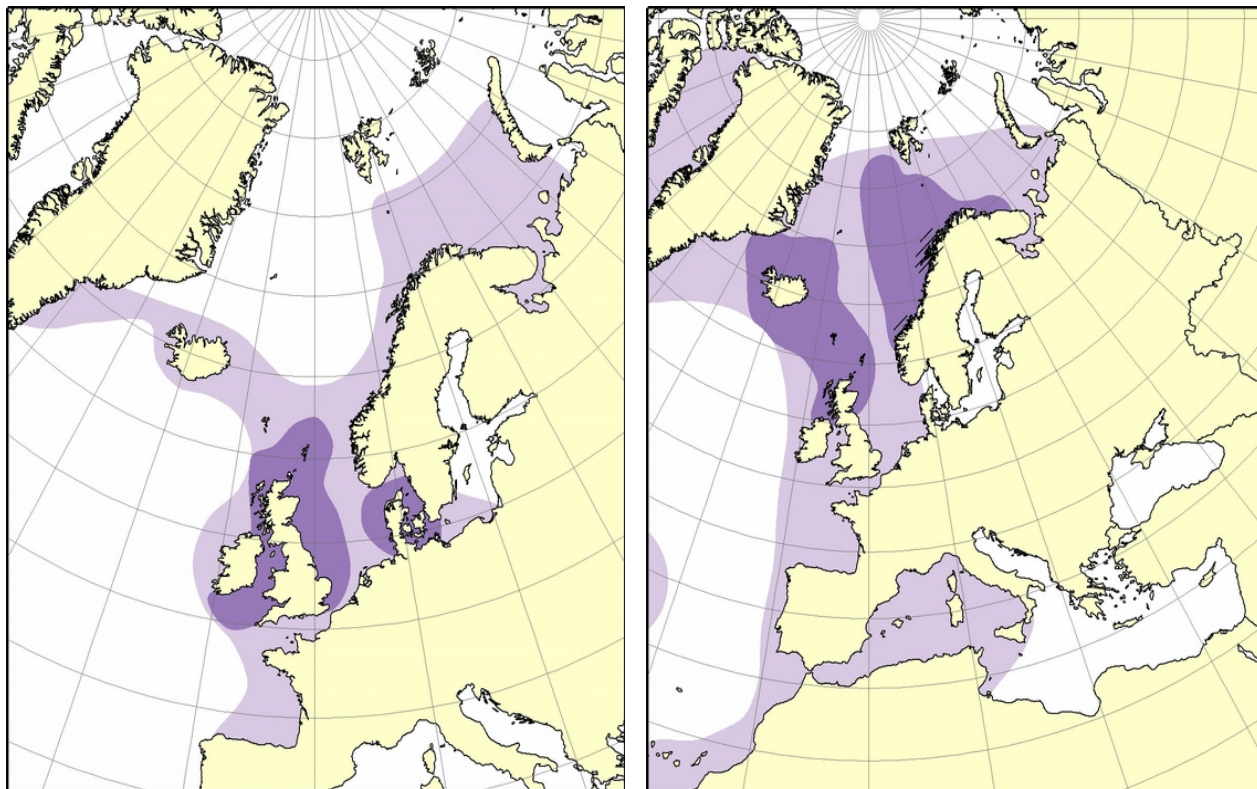
Høy konsentrasjon
 Omr. med mye vandring
 Utbredelsesområde

Steinkobbe

Høye konsentrasjoner
 Utbredelse

Figur 1. Generell fordeling av kystselene havert og steinkobbe.

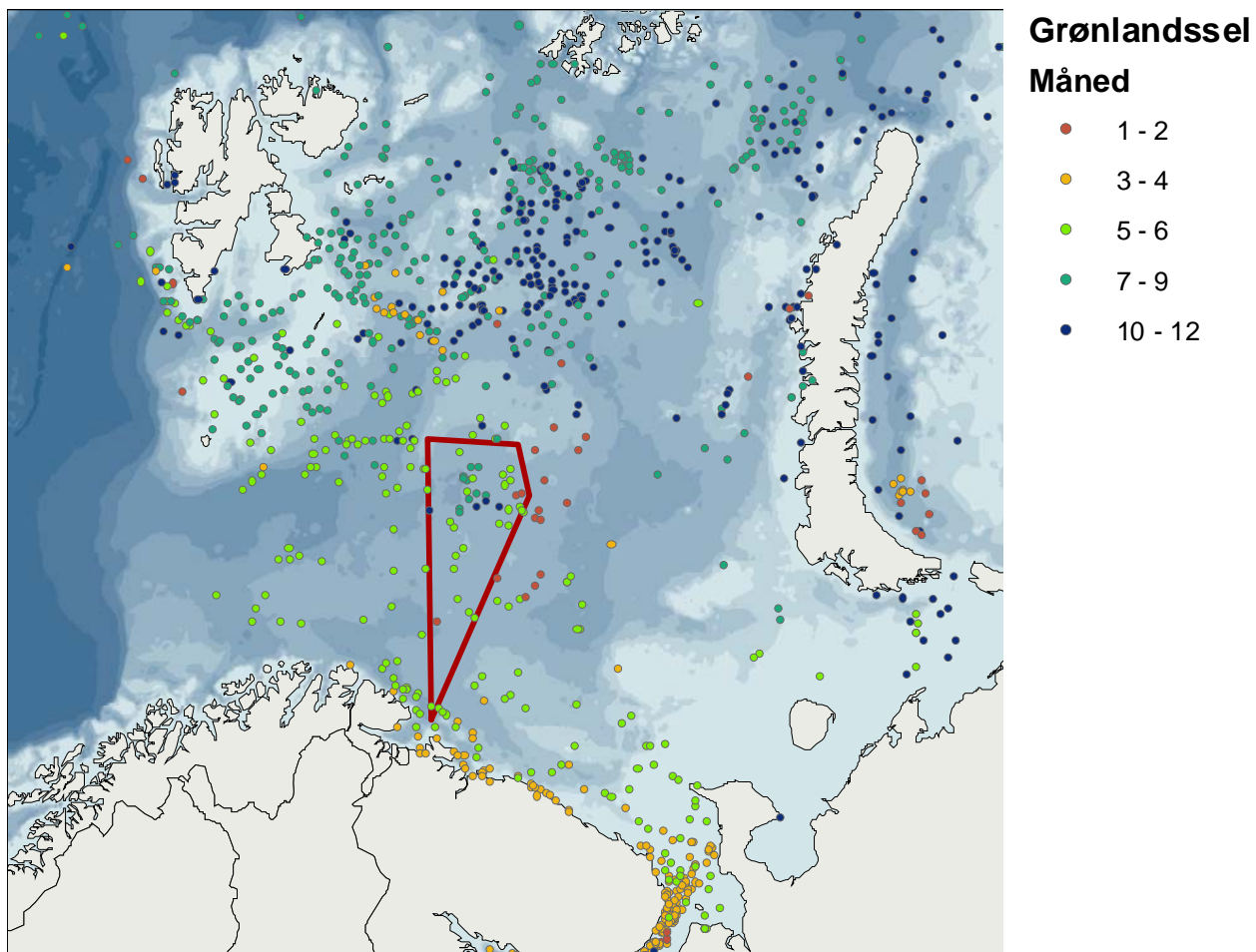
Nise

- Utbredelse høy tetthet
- Utbredelse

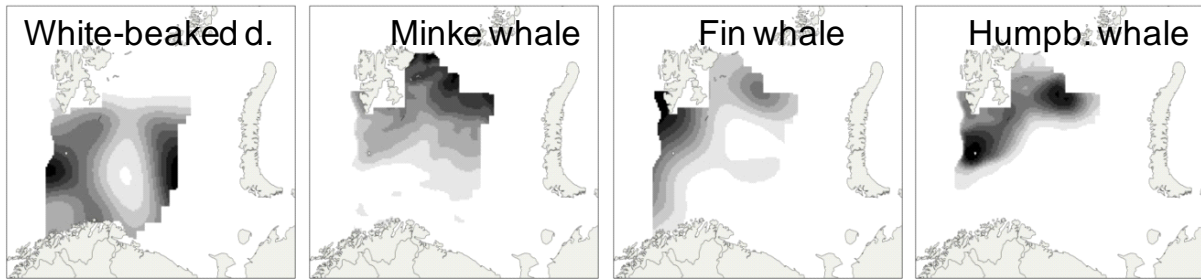
Spekkhogger

- Generell utbredelse
- Høy tetthet
- Trad. vinteroppholdsområder

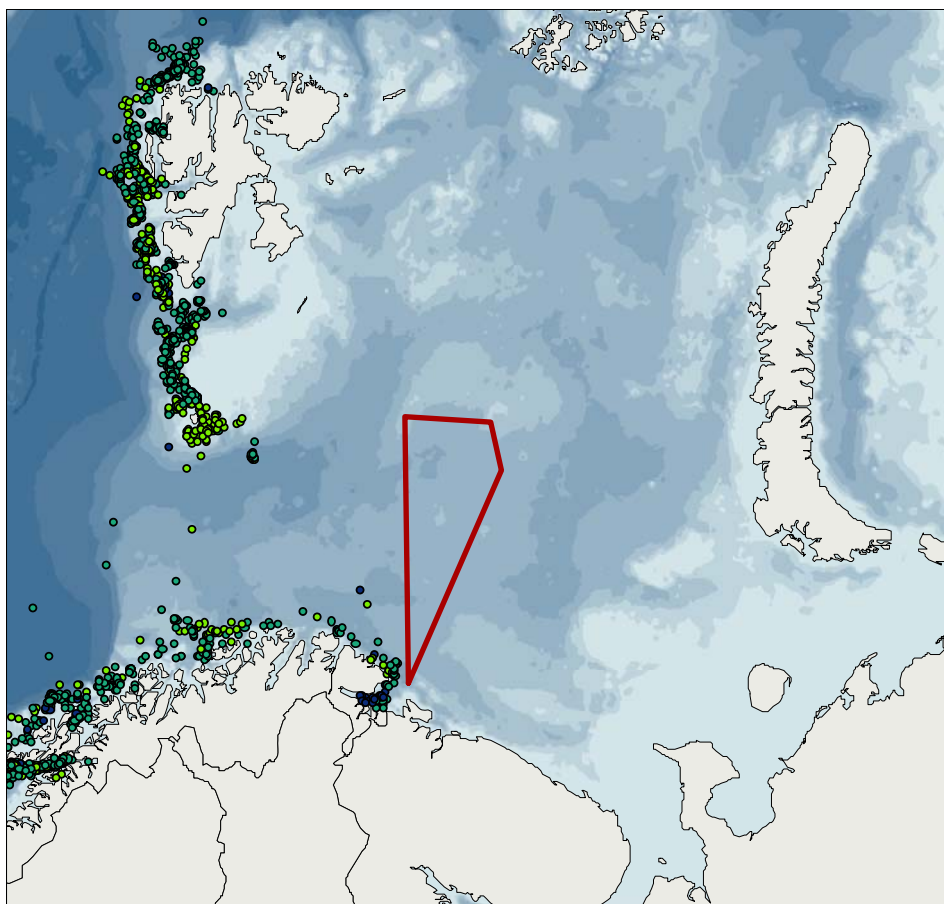
Figur 2. Generell utbredelse av nise og spekkhogger.

Figur 3. Grønlandsselens fordeling gjennom året. Figuren viser data fra 10 grønlandssel som ble utstyrt med satellittsendere i 1996.

Figur 4. Fordeling av hval som observert på økosystemtoktet 2003-2007. Figuren viser gjennomsnittlig, estimert tetthet for perioden av A. kvitnos, B. finnhval, C. knølhval og D. vågehval.

Fangst 2007-2010

Måned

- 0 - 1
- 2 - 3
- 4 - 5
- 6 - 7
- 8 - 9

Figur 5. Fangstposisjoner fra vågehvalfangsten 2007-2010.